

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. I. De prima causa propter angustiam loci.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

toties, quoties dicta dispensatione uteretur; nbi tamen n. 9. subjungit, *secus esse in foro exteriori*. Verum pro foro conscientie contrarium videtur dicendum. 1. saltem in dispensatione concessa per inferiorem Pontifice. Nam in horum rescriptis non exigitur forma styli Romanæ Curie. 2. quia si causa per incuriam officium ommissa est, non debet in foro conscientie præjudicare oratoribus, qui sine dolo sincerè processerunt. 3. quia cum dispensatio valeat, data sine causa; non est, unde requiratur ad licitum ejus usum in foro conscientie, expressio causæ.

ARTICULUS IV.

De dispensationum causis in particulari.

2070. Corradus *cit. l. 7. c. 2.* plures recenset causas ad dispensationes in impedimentis matrimonij obtinendas de stylo, & in praxi receptas, quibus Pontifex moveri solet, ad concedendam supplicantibus impedimenti, cæteroque dirimentis eorum matrimonium, dispensationem; ex his magis communes, & frequentes proponemus; sed not. hic, quod diximus supra, non pro omnibus eandem causam sufficere, ut ibid. annotatum est; urgentiorem enim causam requirit dispensatio in propinquiori, quam remotiori gradu; præsertim, quando impedimentum non pendet à sola Ecclesiæ constitutione, sed ab alia obligatione præsupposita, quam dispensandi voluntate sibi sua imposuerunt, ut est votum.

§. I.

De prima causa propter angustiam loci.

2071. Inter frequentiores causas, ob quas pro dispensatione supplicari solet, satis recepta est, si propter *angustiam loci* non invenitur æquale matrimonium, nisi ineatur cum personâ consanguinea, affine, vel aliter impedita. Ex hoc enim fit, quod mulier deberet vel innupta remanere, quod est grave; vel in alium locum commigrare, quod est nimis durum: aut inferiori nubere, quod communiter habet difficiles exitus. Not. autem, *angustiam loci* non tantum allegari posse, quando femina, sed etiam quando vir in tali loco non reperit æquale conjugium, nisi nubat impedito. Nec enim vir cogi debet ad matrimonium inferius, vel dispar, aut ad omnino caren-

dum; sic Caspar Hurta d. *de matr. disp. 16. diffic. 3. n. 11.* Dicastillo *tr. 10. d. 8. n. 88.* Et colligitur ex Brevi Innoc. X. apud Gobat in *Theolog. Experim. tr. 9. n. 187.*

Not. autem, quod hæc causa (*nisi nubat consanguineo, vel affini v. g.*) possit tripliciter allegari. 1. simpliciter, quod in tali loco, civitate, provincia, vel diocesi non possit alium paris conditionis reperire. 2. quod non possit alium habere etiam de *non in alium locum se transferendo*. 3. quod non possit habere alium in illo loco, & si extra dictum locum nubere cogere, doct. quam habet, non sufficeret, ut invenire paris conditionis virum; ita Pyrrhus Corradus in *p. axi dispens. Apost. l. 7. c. 2. n. 6.* Nam primo modo allegare *angustiam loci*, non æquè sufficeret pro dispensatione *in secundo gradu*, quam allegare angustiam loci, secundo, vel tertio modo.

Circa hanc causam ex *angustia loci* petitam, plura annotant Corradus *cit. l. 7. c. 2.* & Vincentius de Justis *de dispens. matr. l. 3. c. 3. qui n. 2. docet*, ex stylo regulariter requiri, quod, ut hæc causa verificetur, requiratur; ipsam non posse matrimonium æquale invenire in loco originis, non domicilij, nisi Pontifex sciens locum originis, nihilominus concedat, verificari in loco domicilij: sed Gobat *cit. dicit*, si in loco domicilij non reperiat æquale matrimonium, ut habet *n. 644. nec angustia loci sine lege restringi debet ad locum originis. sic idem n. 648. cum alijs.*

Docet. 2. n. 4. olim hanc causam fuisse receptam, etiamsi allegata fuerit ab oratoribus originem habentibus etiam in magis, & frequentibus civitatibus; nunc autem restrictam: cum non recipiatur, nisi oratores sint ex loco originis, *verè angustia* hoc est, tali, qui etiam cum suburbis non excedat trecenta focularia; & prius, quam recipiatur, exigi, quod desuper exhibeatur testimonium Ordinarij talis loci, quoad dictam *angustiam*; sic de Justis *cit. l. 3. c. 2. num. 5.* sed hoc intellige juxta seq. *num. 2095.*

Not. autem. 1. verificari hanc causam etiam in locis, ubi est frequens incolæ, si considerata *qualitate* oratoris, vel oratrici, æqualis sponsa, vel sponsus in eo non reperitur, prout sæpe, etiam in turbibus frequentibus, evenire solet; & à fortiori, si locus sit solum pagus; sic Gobat *cit. tr. 9.*

tr. 9. n. 648. Not. 2. hanc *equalitatem* non esse considerandam ex solo genere, aut divitiarum paritate; sed vel maximè ex morum honestate, ne horum defectu inter conjuges pax deficiat; item ex unitate verè fidei, ne alter subversio- nis periculum subeat: ex convenientia personarum ad statum in conjugio decen- ter conservandum. &c. Not. 3. illam loci angustiam non esse adeò strictè ac- cipiendam, ut censeatur non verificari, si eo loco sint non impediti, cum qui- bus matrimonium habere posset, quan- do sunt aliæ causæ, propter quas non ex- pediat illis nubere.

Ratio est, quia cum paritas, vel impari- tas personarum, in ordine ad matrimoni- um, ex multis attendatur, præsertim ex oratorum nobilitate, potentia, divitijs, ho- more, ætate, genio, & moribus. c. *Super eo elige. 2. de Testibus*; & aliunde tot etiam ipsius Ecclesiæ decretis matrimonia debe- ant esse libera; non eo ipso quilibet etiam genere, vel opibus par, & non impedi- tus, si alia adveniant, sufficiet, ut non verificetur, in tali loco (consequenter *ob ejus angustiam*) non posse haberi alium parem, nisi impeditum. Ex hoc colliges, *angustiam loci* adhuc verificari. 1. Si ma- jor pars talis loci conjuncta sit sponso, vel sponsæ matrimonium quærenti. 2. Si sint quidem plures non impediti, sed eo super- iores ætate, vel aucti prolibus ex alio ma- trimonio; vel moribus asperis, prodigi, lu- lores, imbuti malis moribus, segnes, inhabi- les ad decus familiæ, Zelotypi, de qui- bus plura Vincent. de Justis l. c.

2077. Not. 4. majorem vim, & efficaciam habere causam, si non tantum angustia loci, sed *locorum* allegetur, ut notat Cor- radus cit. l. 7. c. 2. n. 7. dicendo, quòd et- iam de uno in alium locum se transferen- do, propter illorum angustiam, virum sibi non consanguineum, vel affinem sibi pa- rem non possit invenire. Nam quando causæ aliquæ seorsim non sufficiunt ad impetrandum, multæ ad invicem aggre- gatæ sufficiunt, juxta L. *Instrumento. C. de Probat. ibi: singula, quæ non prosunt, collecta juvant.*

2078. Not. 5. ut verificetur causa propter angustiam loci juxta de Justis, satis esse, quod tunc, cum petitur, & executioni datur dispensatio, verum sit, quod non

Tom. IV.

possit in tali loco habere matrimonium æquale, nisi nubat canonicè impedito. Nam sufficit verificari verba rescripti, pro- ut sonant; at hæc denotant tempus præ- sens. Quare non obstaret, licet post executionem dispensationis posset habere parem virum non impeditum; sic ille cit. l. 3. c. 2. n. 26. docens id recipi ex constan- ti Curie Romanæ stylo.

Sed esto id sufficeret, dubium tamen est, an tam in hoc, quàm alio casu dis- pensationis, preces, & causæ, quæ alle- gantur, de necessitate verificari debeant, cum dispensatio petitur, & executioni datur: pro quo not. posse inquiri de cau- sis dispensationis, quæ conceditur *in forma gratiosa*, seu quæ continet *gratiam factam*; hæc enim propriè dispensatio est; vel quando solum conceditur *in forma commissaria*, & non continet *gratiam factam*, sed *faciendam* ab eo, cui committitur, & sic non tam est dispensatio, quàm *mandatum* faciendi dispensationem. his prænotatis.

2079. Quando dispensatio est *in forma gratiosa*, sufficere, quòd tunc causæ veræ sint, quando gratia fit, esto postea deficiant; quia tunc narratio causarum in supplicatione non indiget aliâ justifica- tione: quando autem expeditur in forma commissaria, hoc est, quando non continet gratiam factam à Pontifice, sed solum mandatum gratiæ faciendæ ab eo, cui committitur, narrata erunt verifican- da tempore executionis; licet tempore datæ non essent veræ; sic Corradus l. 7. c. 2. n. 31. ex Garcia de bensic. p. 6. c. 2. n. 283.

§. II.

De eadem causa, cum clausula & si extra.

Quando vir, & mulier non potest 2080. habere matrimonium æquale, in loco suæ originis, nisi canonicè impeditum; & si extra illum locum deberet nubere, dos, quam habet, non esset competens, ut cum ea virum, cui juxta statum sui conditionem, nubere posset, inveni- ret, allegari solet, & recipitur causa propter angustiam loci, cum clausula, & si extra. Circa quam causam Not. 1. hanc causam cum dicta clausula non esse necessariam, nisi quando petitur dispensatio

T t t

in gra-